

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้สารนิเทศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้การสัมภาษณ์ซึ่งมีแนวคำถามกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อศึกษาถึงการใช้สารนิเทศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบ ขอบเขต คุณลักษณะของสารนิเทศ และแหล่งที่ใช้ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดแนวเหตุผลว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใช้สารนิเทศในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และแหล่งสารนิเทศที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ใช้คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศระเบียบวิธีวิจัย การสร้างเครื่องมือ สถิติ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือเอกสาร และฐานข้อมูล
2. สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัยซึ่งในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสัมภาษณ์
4. ทดสอบแบบสัมภาษณ์เพื่อความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ แนวเหตุผล และการใช้ถ้อยคำ การเรียงลำดับประเด็นของคำถาม
5. เก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 55 คน
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
7. สรุปผลการวิจัยด้วยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล และอภิปรายผลการวิจัยร่วมกับแนวเหตุผล และวัตถุประสงค์ในการวิจัย

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลเบื้องต้นด้วยการศึกษา หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานครพุทธศักราช 2528 รวมทั้งเอกสารส่วนตัวเกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครชุดปัจจุบัน และโดยการสัมภาษณ์เลขานุการสภากรุงเทพมหานคร และข้าราชการสำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ได้แก่ วุฒิการศึกษา พรรคการเมืองที่สังกัด พื้นที่ที่ได้รับเลือกตั้ง จำนวนครั้งที่ได้รับเลือกตั้ง (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก ค) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในบทที่ 4 และอภิปรายผลในบทที่ 5

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครชุดปัจจุบันที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2537 จำนวนทั้งหมด 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีแนวคำถามกำหนดไว้ล่วงหน้า (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก ง) ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ตอน ดังนี้คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวน 9 ข้อ ในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบ ขอบเขต คุณลักษณะของสารนิเทศและแหล่งที่ใช้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การตั้งกระทู้

การเสนอญัตติ

การอภิปราย

การพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในฐานะกรรมการและ/หรืออนุกรรมการ
คณะต่างๆ

การสวดส่งดวงวิญญาณของประชาชน

เนื้อหา แบ่ง ได้ดังนี้

สิ่งแวดล้อม

การพัฒนาสภาวะแวดล้อม

การป้องกันน้ำท่วมและการระบายน้ำ

- การกำจัดน้ำเสีย
- การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและของเสียที่เป็นอันตราย
- การป้องกันแก๊สพิษ อากาศและเสียง

การใช้ที่ดิน ระบบจราจร และสาธารณูปโภค

- การผังเมืองและการใช้ที่ดิน
- การจัดระบบจราจรและขนส่ง
- การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ทรัพยากรมนุษย์และสังคม

- การศึกษาและวัฒนธรรม
- การสาธารณสุข
- การสวัสดิการสังคม
- การพัฒนาชุมชน

- การส่งเสริมอาชีพ

การบริหารและการปกครอง

- การพัฒนาระบบงาน
- การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อปฏิบัติและข้อบังคับ
- การพัฒนากำลังคน
- การพัฒนาระบบสารนิเทศ
- การป้องกันอุบัติภัยของกรุงเทพมหานคร

- การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการให้บริการประชาชน

การคลัง

- การเพิ่มรายได้
- การเพิ่มประสิทธิภาพรายจ่าย

รูปแบบสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

- สิ่งตีพิมพ์ เช่น ระเบียบการประชุม กฎหมาย คำสั่ง กระทู้ ถูตติ
- รายงานการประชุม มติคณะรัฐมนตรี หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ
- โสตทัศนวัสดุ เช่น รายการทางวิทยุ รายการทางโทรทัศน์
- คำพูด เช่น การอภิปราย การประชุมสัมมนา การสนทนากับผู้เชี่ยวชาญ
- ในแต่ละสาขาวิชา การสนทนากับประชาชน

ขอบเขต แบ่งออกเป็น 2 มิติ

ด้านกว้าง

- เรื่องทั่ว ๆ ไป
- เรื่องเฉพาะเจาะจง

ด้านลึก

- ใ้รายละเอียดมาก
- สรุปเฉพาะประเด็น

คุณลักษณะ

- ครบถ้วน
- แม่นยำ
- ถูกต้อง
- ทันสมัย
- ทันการ
- เข้าใจง่าย

แหล่งที่ใช้ แบ่งออกเป็น 3 แหล่งใหญ่ ๆ คือ

แหล่งสารนิเทศบุคคล

- ข้อมูลส่วนตัว
- สมาชิกในครอบครัว

- เพื่อนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา
- ประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร

แหล่งสารนิเทศสถาบัน

- ห้องสมุด
- พรรคการเมืองที่สังกัด
- หน่วยงานราชการของกรุงเทพมหานคร
- หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน

- หนังสือพิมพ์
- วารสาร
- วิทยุ
- โทรทัศน์

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการสร้างแบบสัมภาษณ์ส่วนที่เป็นเนื้อหาของสารนิเทศที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครใช้นั้น ได้แนวทางจากงานของสำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร เรื่องทิศทางการพัฒนากรุงเทพมหานครในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2535-2539

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดแนวคำถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ และ แนวเหตุผลของการวิจัย

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และไป ทดสอบกับอดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวน 3 คน เพื่อทดสอบความถูกต้องของการใช้ ถ้อยคำและการเรียงลำดับประเด็นของคำถาม ในการทดสอบแบบสัมภาษณ์เพื่อตรวจการใช้ถ้อยคำ และการเรียงลำดับประเด็น ได้ผลการทดสอบดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจในความหมายของคำถามบางคำถามในการสัมภาษณ์ กับความหมายตาม ความเข้าใจของผู้ให้สัมภาษณ์จะถูกต้องและมีความหมายเดียวกัน ในการสัมภาษณ์จึงขอให้ หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เฉพาะทางวิชาการ และขอให้อธิบายความหมายของคำถามที่ใช้ในการ สัมภาษณ์ให้ชัดเจน

4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยพยายามให้คำถามมีความชัดเจน ตรงประเด็น สามารถเข้าใจได้ง่าย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดเปิด สมัยประชุมสามัญในสมัยที่ 3 ประจำปี 2537 ในระหว่างวันที่ 5 ตุลาคม ถึง 2 พฤศจิกายน 2537 ผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตประธาน สภากรุงเทพมหานคร นายอรรถ แพทย์กุล เพื่อขออนุญาตทำการสัมภาษณ์สมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร โดยทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อด่วน เวลา กับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตามรายชื่อคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่มีหมายกำหนดการประชุม ณ สภากรุงเทพมหานครในแต่ละ วัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้สัมภาษณ์ประชากรทั้งหมดด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยขออนุญาตผู้ให้ สัมภาษณ์ในการใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อความสะดวกถูกต้องของข้อมูล การสัมภาษณ์ใช้เวลา เฉลี่ยประมาณท่านละ 60 นาที และใช้เวลาในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 6 สัปดาห์ ได้ข้อมูลครบ

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

หลังจากทำการสัมภาษณ์ได้ครบแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และ นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณาประกอบตาราง นำเสนอในบทที่ 4

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปและอภิปรายผล ซึ่งได้นำเสนอในบทที่ 5
ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย